

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: **FVE Klenovka, s.r.o.**, IČO 29051045
sídlem V Celnici 1031, Praha 1

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 31, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 1. 2016, č. j. 1703/16/5200-11433-706599,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se u Městského soudu v Praze domáhal žalobou zrušení rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství (dále jen „odvolací orgán“ nebo „žalovaný“) blíže označeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým žalovaný zamítl odvolání proti rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu (dále jen „správce daně“) ze dne 1. 6. 2015, č. j.: 128563/15/4200-11771-050259, proti rozhodnutí ze dne 23. 7. 2015, č. j.: 168101/15/4200-11771-050259, proti rozhodnutí ze dne 10. 9. 2015, č. j.: 196309/15/4200-11771-050549 a proti rozhodnutí ze dne 29. 9. 2015, č. j.: 208762/15/4200-11771-050549 a rozhodnutí prvoinstančního orgánu byla potvrzena.
2. Žalobce se touto žalobou domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv ve smyslu § 2 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), jelikož má za to, že

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

napadené rozhodnutí (a rozhodnutí jemu předcházející) zasahuje nezákonným způsobem do jeho práv.

3. Aktivní legitimaci k podání žaloby dovozuje žalobce z § 65 odst. 1 s.ř.s. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že jím byl žalobce přímo dotčen ve svých právech a povinnostech, když mu byla stanovena povinnost k odvodu z elektřiny ze slunečního záření a tento odvod byl prostřednictvím provozovatele přenosové soustavy realizován.
4. Pasivní legitimace žalovaného vyplývá z § 69 s.ř.s., neboť žalovaný byl tím, kdo jako odvolací správní orgán rozhodl ve věci, která je předmětem žaloby, v posledním stupni.
5. Žalobce uvedl, že je právnickou osobou, která podniká v oboru výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. Vzhledem k této skutečnosti uzavřel žalobce dne 20. 12. 2012 se společností ČEZ Prodej, s.r.o. (dále jen „plátce“) smlouvu, na základě které se žalobce zavázal dodávat do distribuční soustavy společnosti E.ON Distribuce a.s. elektrickou energii, vyrobenou žalobcem v jeho zařízení a společnost ČEZ Distribuce, a.s. se naopak zavázala za takto dodanou elektrickou energii zaplatit sjednanou úplatu. Na základě smluvního vztahu žalobce v měsíci březen 2015, duben 2015, květen 2015 a červen 2015 dodal elektrickou energii do přenosového zařízení společnosti ČEZ Distribuce, a.s. a za jednotlivá měsíční období vystavil faktury odpovídající jejich plnění, konkrétně se jednalo o fakturu č. 4732133329 (vystavená dne 13. 4. 2015, znějící na částku 12 684 986 Kč), o fakturu č. 4732133330 (vystavená dne 13. 5. 2015, znějící na částku 17 150 652 Kč), o fakturu č. 4732133331 (vystavená dne 12. 6. 2015, znějící na částku 17 345 049 Kč) a o fakturu č. 4732133332 (vystavená dne 13. 7. 2015, znějící na částku 17 804 630 Kč).
6. Ačkoliv společnost ČEZ Distribuce, a.s. elektrickou energii do své sítě odebrala a rozsah plnění nijak nerozporeovala, namísto částek odpovídajícím výše popsaným fakturám, uhradila žalobci požadované částky ponížené o odvod za elektřinu ze slunečního záření ve smyslu ustanovení § 7a zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů“), tedy konkrétně pak částku 11 636 640,06 Kč (z faktury č. 4732133329), částku 15 733 242,71 Kč (z faktury č. 4732133330), částku 15 911 196,66 Kč (z faktury č. 4732133331), a částku 16 333 173,01 Kč (z faktury č. 4732133332).
7. Proti tomuto postupu žalobce nejprve podal k místně příslušnému finančnímu úřadu námítky, které byly finančním úřadem zamítnuty. Po obdržení zamítavých rozhodnutí žalobce podal proti rozhodnutím správce daně odvolání, odvolací orgán však žalobcova odvolání zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.
8. Žalobce s výrokem napadeného rozhodnutí žalovaného nesouhlasí, má jej za protizákonné (resp. primárně za protiústavní).
9. Blíže žalobce uvedl, že zákon č. 180/2005 Sb. byl do českého právního řádu přijat z důvodu implementace Evropské směrnice č. 77/2001/ES a bezprostředním smyslem přijetí této právní úpravy byla podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. S ohledem na prvotní vysoké náklady na zřízení výroben elektřiny, které by mohly vyrábět „čistou“ elektřinu, přijal zákonodárce úpravu, která výrobcům elektřiny garantovala výkupní ceny jimi vyrobené a do sítě dodané elektrické energie s tím, že mělo být dosaženo nejméně patnáctileté návratnosti investic spojených se zřízením elektráren na výrobu elektřiny z

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

obnovitelných zdrojů. Výše výkupních cen přitom neměla meziročně poklesnout pod hranici 5 % oproti výkupním cenám roku předchozího.

10. V tomto právním rámci začaly vznikat fotovoltaické elektrárny. Ačkoliv byly výkupní ceny elektřiny garantovány, bylo jednostranně a zcela proti smyslu původní právní úpravy přistoupeno k novelizaci zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů tak, že dodatečně bylo do tohoto zákona přijato výše zmíněné a sporné ustanovení § 7a, které nově zavádí tzv. odvod z elektřiny ze slunečního záření, a to ve výši 10 % výkupní ceny elektřiny, alternativně formou zeleného bonusu ve výši 11 %. Zavedení této skryté daně (ač zákonodárce používá legislativní pojem odvod) bylo učiněno nejen proti původnímu smyslu zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, potažmo Evropské směrnici č. 77/2001/ES, nýbrž byla tato daň zavedena jen u některých subjektů, tedy selektivně. Předmětem odvodu za elektřinu ze slunečního záření je totiž pouze elektřina vyrobená ze slunečního záření v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v zařízení uvedeném do provozu v období od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2010. Tedy ze široké množiny výrobců elektrické energie z obnovitelných zdrojů byla vybrána část výrobců, kteří elektřinu vyrábí v solárních zařízeních a z této podmnožiny pak byly vybrány subjekty, které své zařízení uvedly do provozu v určitém časovém intervalu. Odvodová povinnost byla navíc zavedena z částky „obratu“, tedy dotčeným subjektům jsou provozovatelem distribuční sítě strhávány částky bez toho, aby mohl uplatnit své náklady spojené se zřízením výroby elektřiny a jejím provozem. Dopad této úpravy je pro žalobce téměř likvidační.
11. Na základě shora uvedeného žalobce namítá, že postup žalovaného, spočívající ve výběru odvodu za měsíc březen 2015, duben 2015, květen 2015 a červen 2015 je protiústavní, porušující zejména právo na legitimní očekávání (potažmo vlastnické právo žalobce). Jak bylo mimo jiné konstatováno i Ústavním soudem České republiky, základní právo žalobce, garantované čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, konkrétně právo na ochranu majetku se zřetelem na legitimní očekávání toho, že jeho majetkový nárok nebude opomenut, je integrální součástí ochrany majetkových práv. Ochrana legitimního očekávání jakožto integrální součásti základního práva podle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, jež má ústavněprávní dimenzi, má reflexi v jednotlivých normách jednoduchého práva, v daném případě v oblasti práva daňového. Legitimní očekávání tedy nepůsobí bezprostředně mezi subjekty tohoto sporu, nýbrž je to ústavně garantované základní právo, které působí ve vztahu žalobce vůči státní moci, tj. primárně orgánům daňové správy a potažmo soudům, jež zavazuje povinnost poskytovat ochranu takovému legitimnímu očekávání, a to cestou interpretace a aplikace příslušných norem jednoduchého práva. Postup žalovaného rovněž nepřipustným způsobem porušuje základní princip, na němž je postaven každý právní řád demokratického státu, a to zákaz retroaktivity právních norem. V projednávané věci se zcela zjevně nejedná o tzv. retroaktivitu pravou, nýbrž o retroaktivitu nepravou, která je v zásadě přípustná, nicméně v případech, kdy je v kolizi se základními principy, na nichž stojí ústavní pořádek státu, je i takováto retroaktivita vyloučena. Těmito základními principy, jak je pojednáno shora, jsou zejména ochrana vlastnického práva (dle čl. 11 Listiny základních práv a svobod) a ochrana práva na legitimní očekávání.
12. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby a k meritu věci uvedl, že s právním názorem žalobce uvedeným v žalobě nesouhlasí a především odkazuje na

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

žalobou napadené rozhodnutí o odvolání s tím, aby soud přihlédl k odůvodnění tohoto rozhodnutí jako k součásti vyjádření žalovaného k žalobě, jelikož obsahuje také popis průběhu daňového řízení.

13. Dle názoru žalovaného jsou vydané zákonné normy, které prošly standardním legislativním procesem, platné a orgány Finanční správy České republiky, jichž jsou žalovaný a správce daně součástí, se těmito normami musí řídit.
14. Otázku protiústavnosti odvodu z elektřiny ze slunečního záření již Ústavní soud posoudil v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, kde formuloval závěr, že zavedením odvodu sice došlo ke snížení faktické podpory poskytované provozovatelům FVE, ale nejednalo se o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů. Ústavní soud ve svém nálezu hodnotil zejména vlastnické právo, právo na svobodu podnikání a také případné nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu.
15. Namítaným porušením zásady legitimního očekávání se Ústavní soud rovněž zabýval ve výše zmíněném nálezu, přičemž dospěl jednoznačně k závěru, že v daném případě k ohrožení legitimního očekávání nedošlo. Ústavní soud zároveň argumentuje východisky bodu 16 preambule směrnice 2001/77/ES: „Po dostatečném přechodném období je však nutné přizpůsobit programy podpory rozvíjejícímu se vnitřnímu trhu s elektřinou... Tento rámec by měl umožnit, aby elektřina z obnovitelných zdrojů energie mohla soutěžit s elektřinou vyrobenou z neobnovitelných zdrojů energie a omezit náklady pro spotřebitele a současně střednědobě snížit potřebu veřejné podpory.
16. K zásahu do práva žalobce na pokojné užívání majetku ve smyslu čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod žalovaný dodává, že je třeba zkoumat následující podmínky: zda k zásahu došlo na základě zákona (zde se jedná o zákon o podporovaných zdrojích), zda je takový zásah legitimní, resp. v souladu s veřejným zájmem (k tomu Ústavní soud uvedl, že zavedení odvodu bylo přímou reakcí na dramatický pokles pořizovacích nákladů FVE), a zda se jedná o zásah přiměřený (solární odvod nezasahuje do garantované patnáctileté doby návratnosti investice). Více k podmínkám zásahu do majetkových práv viz usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3348/2013 ze dne 8. 7. 2014. Proto i s přihlédnutím ke zmíněné judikatuře Ústavního soudu lze předmětný zásah do majetkových práv žalobce označit za ospravedlnitelný.
17. K námitce případných likvidačních účinků, je v daném případě stěžejní usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013-57, ve kterém byl právní názor ujednocen tak, že skutečně nelze zohlednit individuální okolnosti ve smyslu případného upuštění od výběru odvodu ani v řízení o stížnosti na postup plátce daně, ani v soudním řízení, které na něj navazuje. Jakékoliv zohledňování případných likvidačních účinků solárního odvodu v jednotlivých případech je za stávající právní úpravy proveditelné jen prostřednictvím institutu prominutí daně dle § 260 daňového řádu v návaznosti na § 259 daňového řádu.
18. Žalovaný upozorňuje, že procesní postup prvostupňového správce daně a žalovaného je ovládán kromě jiného také základními zásadami uplatňovanými při správě daní tak, jak je definuje § 5 a násl. daňového řádu. Zde se jedná především o zásadu legality, která správci

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

daně přikazuje postupovat souladně se zákony a jinými právními předpisy, což znamená vázanost veškeré činnosti správce daně právním řádem. K tomu je však nutné dodat, že správce daně ani žalovaný nepředstavují orgán kontroly ústavnosti právních norem. Takovým orgánem ochrany ústavnosti je v České republice pouze Ústavní soud České republiky. Pokud tedy tento orgán shledal předmětnou právní úpravu týkající se solárního odvodu za ústavně konformní, je povinností správce daně i žalovaného tento závěr Ústavního soudu respektovat a postupovat v duchu zásady legality i v souladu s předmětnou právní úpravou.

19. Závěrem žalovaný shrnuje, že vůči žalobci bylo postupováno zcela souladně s platnou a účinnou právní úpravou. V daném případě byly naplněny zákonné podmínky pro solární odvod, a proto plátce daně poplatníkovi zákonem předepsaný odvod srazil. Správce daně je povinen v řízení postupovat v souladu se zákony a jinými právními předpisy, jak mu ukládá § 5 odst. 1 daňového řádu, přičemž tuto svou povinnost splnil.
20. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
21. Soud rozhodl bez nařízení ústního jednání ve smyslu ust. § 51 s.ř.s.
22. Městský soud v Praze posoudil věc takto:
23. Žalobce namítá, že postup správce daně byl nezákonný, neboť se řídil ustanovením, které je v rozporu s ústavním pořádkem, protože zavádí nepřípustnou nepravou retroaktivitu a je v rozporu s legitimním očekáváním žalobce. Konkrétně žalobce namítá, že rozhodnutím došlo k porušení práva na pokojné užívání majetku.
24. Soud konstatuje, že otázkou ústavnosti zavedení odvodu z elektřiny ze sluneční energie se zabýval již Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11. Ústavní soud neshledal, že by zavedení odvodu z elektřiny ze sluneční energie bylo v obecné rovině protiústavní, avšak zdůraznil, že *„ekonomická situace státu, respektive důvody, které zcela nepopíratelně spočívají ve snaze státu odvrátit nepříznivé ekonomické důsledky rozhodnutí, které zákonodárce učinil za předpokladu, který již neodpovídá ekonomické realitě, nemohou samy o sobě z ústavního pohledu obhájit přijetí takové právní úpravy, která by způsobila retroaktivně zásah do práva vlastnit majetek určité skupiny subjektů. Za přistoupení dalších [...] podmínek však takový postup zákonodárce za ústavně souladný považovat lze.“*
25. Všechny námitky neústavnosti institutu odvodu, které žalobce v žalobě uvádí, ve svém nálezu Ústavní soud odmítl jako neopodstatněné. Zdejší soud nemá důvod se odchýlovat od výkladu Ústavního soudu, a proto k žalobcem namítaným bodům pouze rekapituluje závěry Ústavního soudu.
26. Žalobce nejprve uvádí, že novelou zákona došlo k nepřípustné retroaktivitě. Ve výše uvedeném nálezu Ústavní soud odmítl námitku, že *„zavedení odvodu nebyly splněny podmínky pro aplikaci nepravé retroaktivity, [...] jelikož volba zákonných opatření směřujících k omezení státní podpory vycházela z opodstatněných důvodů, kterými byly jednak rychlý rozvoj výroby energie z OZE působící růst výše nákladů na její financování, a jednak pokles*

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

nákladů fotovoltaických instalací.“ Ústavní soud dodal, že „volba zákonných opatření směřujících k omezení státní podpory výroby energie ze slunečního záření je za podmínek zachování garancí v rukou zákonodárce. Princip právní jistoty totiž nelze ztotožnit s požadavkem na absolutní neměnnost právní úpravy, ta podléhá mimo jiné sociálně ekonomickým změnám a nárokům kladeným na stabilitu státního rozpočtu.“ Z toho tedy vyplývá, že námitka nepřipustné retroaktivity není v daném případě důvodná.

27. Rovněž při posouzení námítky porušení legitimního očekávání je třeba vyjít z označeného nálezu, neboť Ústavní soud uvedl, že sice zavedení odvodu z elektřiny ze sluneční energie má ve svém důsledku dopad na výši státní podpory a dotýká se taktéž principu legitimního očekávání, avšak zároveň odkázal na svůj nálezný sp. zn. Pl. ÚS 53/10, ze dne 19. 4. 2011, ve kterém vyložil, že *„stanovení příspěvku ze státního rozpočtu za určitým účelem a pro určitou skupinu osob závisí vždy na tom, do jaké míry je ze strany zákonodárce sledována jeho účelnost, resp. veřejný zájem na jeho poskytování. To platí obzvlášť v případě, kdy se jedná o příspěvek, jehož poskytování je pouze beneficiem ze strany zákonodárce, aniž by s ním současně bylo spojeno naplňování určitého základního práva nebo svobody. Dotčené subjekty přitom nemohly spoléhat na to, že postupem času zákonodárce tuto výši nepřehodnotí. Nelze přitom opomenout ani související odpovědnost vlády a Parlamentu za stav veřejných financí, s čímž souvisí i oprávnění zákonodárce přizpůsobit výdaje státního rozpočtu jeho reálným možnostem a aktuálním potřebám formou změn právní úpravy mandatorních výdajů ...“*. Při posuzování dále Ústavní soud vyzdvihl skutečnost, že i po zavedení odvodu *„zůstává zachována podpora využití obnovitelných zdrojů energie, a to v míře, která zajistí výrobci elektřiny z OZE zákonem zakotvenou garanci výše výnosů za jednotku elektřiny při podpoře výkupními cenami po dobu 15 let a současně je garantována prostá doba návratnosti investice 15 let od uvedení zařízení do provozu.“*
28. Z výkladu Ústavního soudu tudíž plyne, že zásah do legitimního očekávání žalobce byl v daném případě odůvodněn veřejným zájmem a že tento zásah nebyl nepřiměřený, neboť garance výše výnosů pro výrobce a návratnost investice byla ve svém důsledku zachována.
29. K namítanému zásahu do práva vlastnit majetek a práva na ochranu pokojného užívání majetku, Ústavní soud uvedl následující: *„Pokud jde o výši odvodu, respektive o stanovení hranice, nad kterou by již nebyl odvod ústavně konformní, musí opětovně konstatovat, že je nutno v obdobných fiskálních otázkách respektovat vůli zákonodárce k přijetí jím zvolených opatření, je přitom nutno trvat na splnění požadavku legitimního zákonného účelu prosazovaného racionálními prostředky a současného vyloučení evidentní svévole. [...] Pokud jde o vyloučení svévole, zde posuzuje Ústavní soud míru finančního zatížení ze strany dotčených subjektů, respektive jde o posouzení, zda se nejedná o zásah do práv, který by překročil hranici, nad níž by již podrobení provozovatelů FVE dodatečnému odvodu a dalším finančním nástrojům vykročilo z mezí ústavnosti. Ústavní soud poté, co vzal v úvahu skutečnost, že i po zavedení odvodu zůstane provozovatelům FVE zachována patnáctiletá doba návratnosti investic, k závěru o svévolnosti dodatečného zatížení provozovatelů FVE odvodem z elektřiny ze slunečního záření nedospěl.“* Zásah do majetkové sféry žalobce tudíž není nepřiměřený a jeho právo vlastnit majetek tak není porušeno v rozporu s ústavou.
30. Poukazuje-li žalobce na nedostatky v legislativním procesu při přijímání novely zákona o podpoře, i tímto bodem se Ústavní soud podrobně zabýval, celý proces přezkoumal a došel

k závěru, že k přijetí a vydání zkoumaných právních předpisů došlo v mezích Ústavou stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem.

31. V návaznosti na závěry Ústavního soudu musí zdejší soud konstatovat, že námitky žalobce týkající se rozporu ustanovení § 7a a násl. zákona o podpoře s ústavním pořádkem, ústavně zaručenými právy a ústavními principy jsou nedůvodné a že v postupu správce daně i žalovaného nebyly v daném případě shledány žádné nedostatky.
32. Pro úplnost soud dále poukazuje na usnesení ze dne 17. 12. 2003, č. j. 1Afs 76/2013-57, č. 3000/2014 Sb. NSS (dále jen „Solární usnesení“), v němž se rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zabýval procesní stránkou přezkumu dopadů solárních odvodů v rámci stížnosti na postup plátce daně dle § 237 daňového řádu. Dospěl k závěru, že *„[s]tížnost dle § 237 daňového řádu představuje specifický prostředek obrany poplatníka vůči plátcí daně při uplatňování srážkové dani. Jedná se o ochranu před nezákonným postupem plátce, o nástroj určený pro „řešení sporu mezi plátcem a poplatníkem“, který slouží zejména k tomu, aby byl postup plátce podroben kontrole státní moci a poplatník byl před případným nezákonným postupem plátce prostřednictvím konečného rozhodnutí správce daně ochráněn. Bylo by absurdní klást na plátce povinnost, nota bene bez jakékoliv psané právní úpravy, aby sám posuzoval likvidační účinky solárního odvodu na poplatníka. I kdyby se tento institut aplikoval na solární odvod pouze přiměřeně a žádost o vysvětlení adresovaná plátcí byla jen jakýmsi formálním krokem pro následné uplatnění stížnosti u správce daně, umožňuje § 237 odst. 3 daňového řádu správci daně přezkoumat pouze postup plátce, tj. zda plátce při srážce solárního odvodu postupoval v souladu se zákonem o podpoře. Ten kromě osvobození malých výrobců nepřipouští žádné výjimky, na základě kterých by byl plátce odvodu své zákonné povinnosti zproštěn, jinými slovy neobsahuje žádný zvláštní mechanismus, jenž umožní individuální přístup k výrobcům, což ostatně konstatoval v bodu 89 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 sám Ústavní soud. Bylo by z ústavního hlediska a s ohledem na požadavky dělby moci přinejmenším problematické, aby neexistenci psané právní úpravy nahradila bez dalšího moc soudní. Nejvyšší správní soud rozhodoval již bezmála stovku případů, ve kterých se žalobci pokoušeli dovodit likvidační účinky solárního odvodu. Všechny případy byly posuzovány žalovaným správcem daně paušálně, s odkazem na aplikovatelnou právní úpravu a neexistenci žádné výjimky pro nesražení či nevybrání odvodu. Krajské soudy pak jejich žaloby typicky zamítaly pro nepředložení dostatečně konkrétních tvrzení a důkazů prokazujících likvidační účinky odvodu. S ohledem na absenci psané právní úpravy řešící výjimečné situace, v nichž vede solární odvod k ekonomické likvidaci poplatníka, je patrné, že použití institutu stížnosti na postup plátce daně dle § 237 daňového řádu nemůže bez dalšího představovat efektivní ochranu práv těch poplatníků, do jejichž práv bylo vskutku s ohledem na konkrétní okolnosti jejich případu protiústavně zasazeno. Institut stížnosti tedy není za stávající právní úpravy nástrojem, který by umožnil správci daně posuzovat věc s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem a v odůvodněných případech poskytl poplatníkovi efektivní ochranu“ (zvýraznil zdejší soud, pozn.). Rozšířený senát dále dovodil, že „[p]okyn Ústavního soudu zohledňovat likvidační účinky solárního odvodu v individuálních případech je za stávající právní úpravy proveditelný jen prostřednictvím institutu prominutí daně dle § 260 daňového řádu v návaznosti na § 259 daňového řádu.“*
33. Pro řešení celé řady typově obdobných sporů se stalo Solární usnesení vlajkovým rozhodnutím. Jednotlivé následující spory se zpravidla liší jen v míře uplatněné argumentace. Výrobce solární energie, který je zasažen solárním odvodem, zpravidla ve

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

smyslu § 237 daňového řádu žádá po plátcí daně, který strhl výrobci solární odvod, vysvětlení a po neuspokojující odpovědi se dále domáhá nápravy u správce daně, resp. jeho nařízeného orgánu, ovšem bezúspěšně. Běžnými námitkami, kterými výrobci vyjadřují nesouhlas se solárním odvodem, jsou argumenty ohledně zásahu do legitimního očekávání výrobce solární energie, diskriminace, zákazu retroaktivity a ústavní nekonformity přijaté právní úpravy, zásahu do vlastnických práv (rdousící efekt) či porušení mezinárodních závazků. Nutné je ale podotknout, že sebesofistikovanější argumenty nemohou ve smyslu výše citovaného usnesení soudy vyslyšet, protože proti solárnímu odvodu se není možné bránit v rámci stížnosti na postup plátce daně dle § 237 daňového řádu. Orgány finanční správy totiž posuzují toliko správnost postupu plátce daně. Předmětem v následném soudním přezkumu jsou pak závěry orgánů finanční správy, zda správně posoudily postup plátce daně, nikoli ústavní konformita solárního odvodu.

34. Přitom nelze *Solární usnesení* považovat za jakkoli překonané nebo požadovat po krajských soudech, aby podle něho nepostupovaly. „*Skutečnost, že judikatura byla sjednocena právním názorem rozšířeného senátu, přináší zvlášť významné argumenty ve prospěch setrvání na takto vytvořeném právním názoru. Brojí-li stěžovatel proti takovému právnímu závěru, a současně nepřinese v kasační stížnosti žádné s ním konkurující právní argumenty, postačí v rozhodnutí zpravidla toliko odkázat na příslušné části odůvodnění rozšířeného senátu*“ (Potěšil, L. Šimíček, V. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Leges, 2014. s. 132). Krajským soudům nepřisluší, aby se ve skutkově obdobných případech odchýlily od závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu.
35. Ohledně konstantní judikatorní praxe lze pak odkázat například na rozsudek ze dne 3. 2. 2016, č. j. 1Afs 234/2015-55, v němž Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku krajského soudu za situace, kdy se stěžovatel domníval, že krajský soud neměl postupovat v souladu s citovanými závěry rozšířeného senátu v Solárním usnesení. Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný, pokud se krajský soud nezabýval důkazy, jež navrhl stěžovatel, protože postup v souladu se Solárním usnesením zkoumání dopadů solárního odvodu vylučuje. Nejvyšší správní soud nevnímal ale ani pochybení v tom, když se krajský soud věcně nezabýval jednotlivými námitkami, konkrétně porušením mezinárodní smlouvy na ochranu investic, protože krajský soud dospěl ke správnému závěru, že „[...] pokud z výše uvedených závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyplývá, že institut stížnosti na postup plátce daně není za stávající právní úpravy vůbec nástrojem, který by umožnil správci daně posuzovat věc s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem a kterým by v odůvodněných případech poskytl poplatníkovi efektivní ochranu, v důsledku čehož nelze tuto otázku činit ani předmětem následného soudního řízení v rámci správního soudnictví, nelze v rámci správního soudnictví při přezkumu řízení, jehož předmětem je právě institut stížnosti na postup plátce daně, ani přihlížet k poukazu na možnou aplikaci dohody o ochraně investic na právní postavení žalobkyně“ (rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 9. 2015, č. j. 15Af 10/2014-49).
36. Nyní posuzovaný případ žalobce se nikterak neliší od výše popsanych případů. Žalobce se prostřednictvím stížnosti na postup plátce daně domáhá ochrany proti solárnímu odvodu, ačkoli to není z povahy institutu možné. Žalobce sice namítá, že rozhodnutí orgánů finanční správy jsou nezákonná, ale svými argumenty týkajícími se legitimního očekávání, zásahu do vlastnických práv, nepřipustné retroaktivity právní úpravy a ústavní

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

nekonformity zákona č. 402/2010 Sb. vyjadřuje spíše nesouhlas s právní úpravou solárního odvodu, nikoli s těmito rozhodnutími; orgány finanční správy totiž nepostupovaly jinak než podle platné právní úpravy.

37. Ze shora uvedených důvodů dospěl soud k závěru, žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
38. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. října 2018

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.